

אליהו אריק בוקובזה Eliahou Eric Bokobza

JAFFA

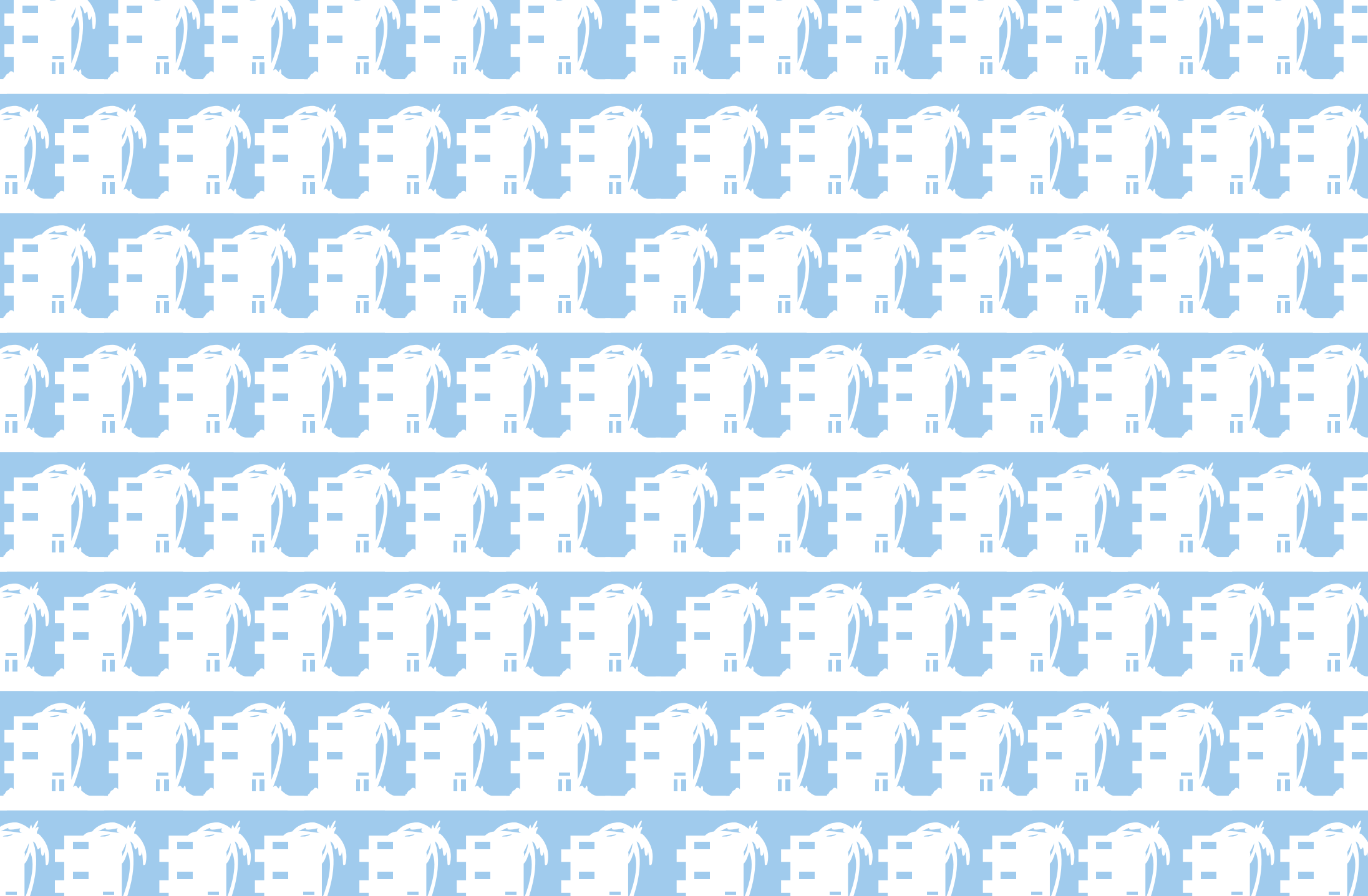

מוזיאון נחום גוטמן לאמנות Nahum Gutman Museum of Art

Fariha

Iskandar Awad

Jafta

יפו-תל אביב (מסגד חסן בק)
2009, אקריליק ודיו יפנית
על קרטון, 60x60 ס"מ
Jaffa-Tel Aviv (Hassan-Bek Mosque)
2009, Acrylic paint and
Japanese ink on board, 60x60 cm.

משפחת הפרוסן
2007 (1939)
שמן על בד, 200x150 ס"מ
The Orange-grower's Family
[Jaffa, 1939] 2007
Oil on canvas, 150x200 cm.

<

הצלם שמעון קורבמן שותה קפה בשדרה ביפו, 1924 (צלם: שמעון קורבמן) מתוך הספר:
 בחיה כרמיאל, קורבמן, צלם תל אביבי אחר, הוצאת יד בן צבי ומוזיאון ארץ ישראל, 2008
 [ארכיון שמעון קורבמן בהרשאתם של האפוטרופוס הכללי, כמנהל הנכסים העזובים
 בעזבונו של המנוח שמעון קורבמן ז"ל, ושל מוזיאון ארץ ישראל, תל אביב]
 Photographer Shimon Korbman Drinking Coffee in Jaffa Boulevard, 1924
 (photographer: Shimon Korbman), from: Batia Carmiel, Korbman -
 Another Tel Avivian Photographer Yad Ben-Zvi and Eretz Israel museum, 2008
 (Shimon Korbman Archive - By special permission of the Administrator General of the
 State of Israel as the executor of S. Korbman Estate and Eretz Israel Museum, Tel Aviv)

>

המשפחה, 1939, צלם: אליה קהואג'יאן
 מתוך: רונה סלע, צילום בפלסטין/ארץ ישראל בשנות השלושים והארבעים
 הוצאת מוזיאון הרצליה לאמנות, 2000
 The Family, 1939, photographer: Elia Kahvedjian
 from: Rona Sela, Photography in Palestine in the 1930s-1940s
 Herzlia Museum of Art, 2000

קפה בשדרה
2007, שמן על בוד, 150x200 ס"מ
Coffee in the Boulevard
2007, Oil on canvas, 150x200 cm.

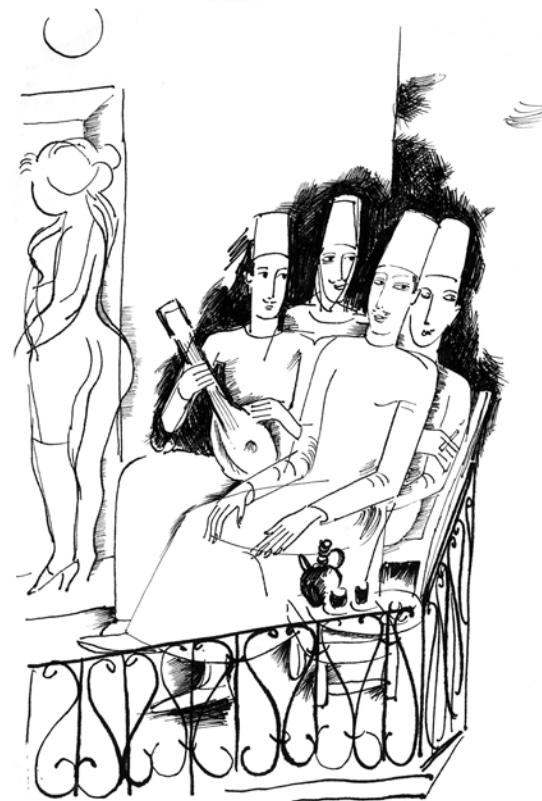

המרפס
2008, שמן על בוד, 200x150 ס"מ
The Balcony
2008, Oil on canvas, 150x200 cm.

<

נחום גוטמן, בוריס שץ, (איור לספר שתי אבנים שהן אחת)
 1959, דיו על נייר, 22.5x15.7 ס"מ, אוסף מוזיאון נחום גוטמן לאמנות
 Nahum Gutman, Boris Schatz, [Illustration for Two Stones that are One]
 1959, ink on paper, 15.7x22.5 cm., Nahum Gutman Museum of Art collection

>

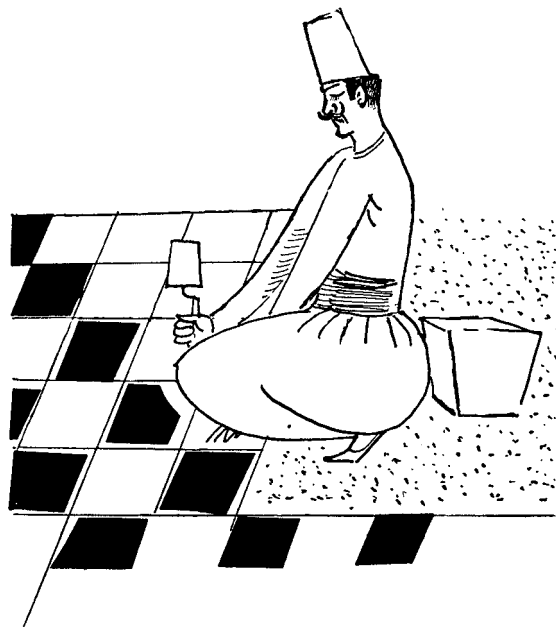
נחום גוטמן, נגנים על המרפסת (בית בושת ביפו)
 שנות העשרים, דיו על נייר, 22x28 ס"מ, אוסף מוזיאון נחום גוטמן לאמנות
 Nahum Gutman, Musicians on the Balcony [Jaffa Brothel]
 1920's, ink on paper, 28x22 cm., Nahum Gutman Museum of Art collection

הביקור של בוריס שץ
2009, שמן על בוד, 200x150 ס"מ
The visit of Boris Schatz
2009, Oil on canvas, 150x200 cm.

חיפוש
2009, שמן על בד, 200x150 ס"מ
Body Search
2009, Oil on canvas, 150x200 cm.

<

נחום גוטמן, הרצף (איור לעיר קטנה ואנשים בה מעט)
 1959, דיו על נייר, 22x28 ס"מ, אוסף מוזיאון נחום גוטמן לאמנות
 Nahum Gutman, The Stonemason
 Illustration for (Small Town with a Very Few People), 1959, ink on paper
 22x28 cm., Nahum Gutman Museum of Art collection

>

חיילים ביפו, 1936, צלם לא ידוע
 מתוך: <http://www.palestineremembered.com/Jaffa/Jaffa/Picture1209.html>
 British occupation soldiers searching one of Jaffa's residents in Jaffa
 1936, Photographer unknown

עבודה ערבית (בית אריזה בפרדס)
 2009, שמן על בד, 90x110 ס"מ
 Arab Labor (Orchard Packing House)
 2009, Oil on canvas, 110x90 cm.

קום בחור עצל
 2009, שמן על בד, 90x110
 Kum Bachur Atzel (Get Up, Lazy Boy)
 2009, Oil on canvas, 110x90 cm.

אליהו אריק בוקובזה Eliahou Eric Bokobza

JAFFA

מוזיאון נחום גושמן לאמנות Nahum Gutman Museum of Art

יפו-תל אביב (מסגד אל-מחמודייה)
2009, אקריליק ודיו יפני
על קרטון, 60x60 ס"מ
Jaffa-Tel Aviv (Al-Mahmudia Mosque)
2009, Acrylic paint and
Japanese ink on board, 60x60 cm.

התערוכה והקטלוג מוקדשים לזכרה של אמי, סילביה בוקובזה,
שליום הולדתה ה-21 העניקה לי ספר רפרודוקציות
של נחום גוטמן, בצירוף ההקדשה הבאה:

Pour tes 21 ans
Je voudrais que jusqu'à 120 ans
Tu continues de regarder le
Monde avec la même naïveté
que fut mami, et que comme lui
Tu continues de le perdre -
Baisers -
Maman -

"משאלתי היא שתמשיך עד 120
להתבונן בעולם באותו מבט מלא תום של גוטמן
ושתמשיך, כמוהו, לצייר את העולם
נשיקות, אמא"

אליהו אריק בוקובזה

לאחר שזיהה עצמו כאחרון הציירים המזרחיים-בצלאליים, או כצאצא מטפורי שלהם (בצלאל, גרסה ב', בית האמנים, ירושלים, 2006), פנה אליהו-אריק בוקובה ליצירתו של נחום גוטמן, אף הוא תלמיד "בצלאל הישן", והחל לנהל איתו דיאלוג ישיר באמצעות ציוריו. אך בעוד שמחובב, סרי, ששון, מזרחי, עזרא ונחמיאס - קבוצת התלמידים ממוצא מזרחי שלמדו במוסד המהולל בשני העשורים הראשונים לקיומו (אליהם צירף עצמו בוקובה באופן פיקטיבי כחבר ללימודים וכשותף-לזהות) נבלעו בתהום השכחה, היה נחום גוטמן הצעיר, יליד בסרביה, נציג אליטיסטי ומקושר במיוחד בקרב החבורה הבצלאלית, מי שהפך ברבות הימים, כידוע, לאחד מאבותיה המייסדים של האמנות הישראלית.

הפעם, אם כך, מנהל בוקובה דיאלוג בין-דורי ועל-זמני, לא עם חייליה האלמוניים של האמנות הזאת, אלא עם אחת מדמויות המופת שלה. אל המפגש הזה, המתרחש בתנאים של חיבה והערכה, שב בוקובה ומביא את זהותו המזרחית ומעמת אותה עם האוריינטליזם הרומנטי של בן-שיחו המבוגר. המבט אל המזרח בנקודת זמן מסוימת - העשורים הראשונים של המאה העשרים, זמנה של ראשית ההתיישבות הציונית בארץ-ישראל וימי הראשית של אמנות "בצלאל", וביתר דיוק - המבט אל יפו ואל תל אביב הנבנית לצדה - הוא זה שמקשר בין שני האמנים ומפגיש אותם במרחב אחד.

נחום גוטמן, שהעיד על עצמו לא פעם כאוהב של התרבות הערבית ודמויותיה הציוריות, מי שגדל בשכונת נווה צדק, בימים שעוד הייתה קשורה

JAFFA

או: לאן מוביל שביל קליפות התפוזים?

על הדיאלוג בין אליהו אריק בוקובה לנחום גוטמן

טלי תמיר

1 התערוכה בצלאל גרסה ב' כללה עבודות מקור של ששה אמנים ממוצא מזרחי, שלמדו ב"בצלאל הישן". בוקובה צייר את דיוקניהם, כשדגם הרקע לדיוקן נבנה מפרט אחד מתוך ציור של כל אחד מהם. דיוקן אחרון בתערוכה היה דיוקן של בוקובה עצמו כאמן בצלאל-מזרחי, המתחבר לשושלת. התערוכה לוותה בקטלוג עם טקסט של דליה מרקוביץ' וקציעה אלון. נוסף לציורים עיצב בוקובה סדרת מוצרים בסגנון 'עבודות בצלאל', למכירה בחנות.

2 נחום גוטמן למד ב"בצלאל" בשנים 1911-1918.

בטבורה ליפו, תיאר את העולם המזרחי שנגלה לעיניו כשהוא נתון למקצביו האיטיים ולאירוטיקה הסמויה המפכה בו: אוכל האבטיח, היושב אל הרצפה, בין התרנגולת לחמור, מעשני הנרגילה בבתי הקפה שזורמים עם הזמן, הסוחרים בחנויותיהם האפלוליות, הנשים העירומות המתרחצות בכריכות ההשקיה בפרדס, או, לחילופין, מוסתרות על-ידי שמלותיהן כשרק עיניהן חשופות; העולם הארוטי של בתי הזונות היפואיים; כל אלה מאכלסים עולם סגור, ייצרי ופשוט. "הווי המזרח בשכונות הערביות של יפו הילך עלי קסם רב, לא רק במראה העין אלא גם בקצב החיים", סיפר בזיכרונותיו לאהוד בן-עזר, "[...] בהווי המזרחי שהיה סביבנו הרגשתי תסיסה חזקה של חפץ-חיים, של אינסטינקטים בריאים, קשר טבעי לנוף [...] הערבים שביניהם חיינו ביפו זכורים לי כאנשים בעלי-אופי, סימפאטיים, [...] אהבתי את ההומור הערבי. הציוריות חוסר המסכנות..."³ גוטמן אף ידע לדבר בשפה הערבית ובקרב חבורת בצלאל הירושלמית, שרובה ככולה היו זרים מוחלטים בארץ, היה הוא השליח הקבוע לענייני משא ומתן עם השכנים הערבים ועם נציגי השלטון העותמאני.⁴

את העולם היהודי החדש, ההולך ונבנה לנגד עיניו, תיאר גוטמן כעולם בעל חוקים משלו, עתיר פעילות והתחדשות: בעולם הזה יש מריצנים, בנאים וטייחים, יש בו מי שמנגן בכינור ומי שמשקה את הגירניום בגינתה, והוא מופיע, כביכול, במרחב אחר, נפרד מהמרחב הערבי. המבט התל אביבי של גוטמן, הנתון בין רחוב אחד העם למורד רחוב הרצל, מפריד את הפרויקט החלוצי מתוך העולם המזרחי ומציע קידמה ומודרנה, שחצו, לעצמם, כביכול,

3 נחום גוטמן ואהוד בן-עזר, בין חולות וכחול שמים, יהושע בורנשטיין, הוצאת ספרים "יבנה" בע"מ, 1986, עמ' 34.

פיסת שמים נפרדת. המפגש הישיר בין האוכלוסיה הערבית המקומית לבין המתיישבים היהודים, לא מופיע בדרך כלל בציוריו של גוטמן, גם לא בציוריהם של ציירי התקופה האחרים. שכן, התפישה הכללית הייתה של שני עולמות שממירים זה את זה ואינם נפגשים בדיאלוג ישיר. הערבי, לפיכך, היווה מרכיב בתוך הנוף המזרחי, מבלי שנחלץ מתוכו למעמד דיאלוגי מובחן.

לא כך ראה את הדברים יוסף אליהו שלוש, בנו של אהרון שלוש, ממייסדי נווה צדק. בספרו "פרשת חיי", שיצא לאור ב-1931, הוא מתאר עולם מזרחי מובהק, שבו העיר יפו מהווה לב חי ופועם של החיים המקומיים והתרבות הערבית מקשרת בין כולם. בני משפחת שלוש, אמונים על תרבות המזרח ושולטים היטב בשפתה, פעלו בתוך המרחב המקומי וביחס אליו, ולא הפרידו בין העולמות. יוסף אליהו שלוש אף זוקף את הצלחת התערותם בארץ לזכות התחשבותם ב"שכנינו שבשכנותם אנו היינו צריכים לבנות את בנייננו". כנגד מבטם הקורא את מפת המציאות ומשתלב במזרח, קובל שלוש על כך ש"בכל הספרות הציונית אין אף ספר אחד שיספר באופן נכון בתיאור אמיתי את חי העם [הערבי]" ועל כך שהתעמולה הציונית נקטה בשיטות "שהכל יש בהן חוץ מדבר אחד ששכחו והוא, תשומת הלב לאותם התושבים אשר יושבים כבר בארץ זו"⁵.

ליבו של הדיאלוג שמתנהל כאן בין בוקבזה לגוטמן כרוך, אם-כך, בסוגית המרחב המקומי ובזהותו המשתנה. לצורך העניין מאמץ לעצמו הפעם בוקבזה זהות של צייר יפואי, ובעקבות המיתוס של תפוזי Jaffa הוא מתחקה אחר

4 ראה בין חולות וכחול שמים, עמ' 116.

5 יוסף אליהו שלוש, פרשת חיי (1870-1930), הוצאת בבל, 2005, בעקבות הוצאה המקורית מ-1931, עמ' 363-364.

מרחב העיר יפו ופרדסיה - נושא מרכזי ביותר ביצירתו המוקדמת של נחום גוטמן. שם, בלב הפרדסים של יפו, כפי שהם נראים בעיניו של גוטמן, 'שותל' בוקבזה את אותם חלקים שיצאו מן הפריים המצויר, או הועתקו מתוכו למרחב אחר. בוקבזה מעלה על בדי - באמצעות צילומי ארכיון מאותן שנים - את המפגש הישיר והיומיומי בין יהודים לערבים, את נוכחותם של הפרדסנים הערבים, את קיומן של נשים ערביות ("עפיפה", "עאליה", "פריחה") שאינן מגלמות למען הגבר המערבי את אידיאל האישה החושנית, ואת הדומיננטיות המזרחית האבודה שאפיינה את המרחב כולו. הוא מבקש לרקום מחדש מציאות חיים שכתוצאה מהפנטזיה האוריינטליסטית מצד אחד והסכסוך היהודי-פלסטיני מצד שני, התפצלה לערוצים שונים ומנותקים זה מזה וחלקים שלמים מתוכה נמחקו לחלוטין. כל זאת עולה לנגד עינינו כחזיון צבעוני זוהר ומרהיב, בסגנון נאיבי "ילדי", המכיל מרכיב גרוטסקי: "עבודותיו של בוקבזה מנכיחות בויזמנית גרוטסקיות ובדִּיָּה, לצד גרעין של אמת וביקורת פוליטית", כתבו דליה מרקוביץ וקציעה אלון, וסללו את דרכו הפיקטיבית של בוקבזה כ"צייר בצלאלי" תמים, שכביכול חורג מכל כרוניקה סגנונית, אל זירת הדיון הביקורתית של האמנות העכשווית.

את שלוש תערוכותיו הראשונות הקדיש בוקבזה למשפחה המזרחית, וליתר דיוק - למשפחתו שלו ולסיפור הגירתה מן המזרח (טוניס) למערב (פריז) ובחזרה אל המזרח (ישראל). (פלזיר אוריינטל, 2000, צייר-תייר, 2002, פלורה, 2006, שלושתן הוצגו בגלריה נלי אמן בתל אביב). את מיצב השחמט

(פסגה, 2004, מוזיאון תל אביב לאמנות) עיצב בהשראת המפגש בין 'אשכנזים' ל'מזרחים': שחקניו ה'שחורים' עוצבו כמזרחיים, מלווים בגמל, וה'לבנים' עוצבו כאשכנזים, מלווים בחמור... בתערוכה Jaffa מתבונן בוקבזה לראשונה על המשפחה הערבית ולוקח לעצמו, כמזרחי, את תפקיד המתווך, המתפקד כדמות ביניים בין המערבי הבא מבחוץ לבין הלבנטיני המקומי. כמי שנולד כבר בבירת האמנות המערבית - פריז, דור ראשון למהגרים צפון אפריקאיים, הייתה אופציית הזהות המערבית זמינה לגביו, לא פחות מזו המזרחית, אך הוא בחר במועד לפעול מתוך נקודת המבט שהתווה לו שמו המקורי. החתימה בשם 'בוקבזה' מנתבת אותו אל המקום המזרחי, ושמו הפרטי הכפול - אליהו-אריק, מוסיף לזהותו גוון יהודי וצרפתי גם יחד. מן המבט המפוצל הזה, של העבד ושל האדון, משקיף בוקבזה על האוריינט/המזרח מבחוץ ומבפנים בעת ובעונה אחת. לפיכך הסגנון הילדי-נאיבי שאימץ לעצמו משחק לידי הזהות המזרחית ומאתגר את הזהות המערבית.

ייתכן שהקביעון על סגנון-ילדות נובע מהרגע המכונן בביוגרפיות של גוטמן ושל בוקבזה, שני מהגרים רכים בשנים שהוטלו לארץ חדשה לחלוטין בגיל שש (בוקבזה, 1969) ושבע (גוטמן, 1905). הייתה זו חווית ילדות מעצבת שהפכה, אולי, את שניהם לסרבנים לעתיד של הסגנון האוניברסאלי - ה"בוגר" - הנדרש ממי שחי בחברת קידמה מערבית. אחת העדויות להנצחת נרטיב ההגירה הזה היא הדיוקן העצמי של בוקבזה כילד מזרחי (2002), הלבוש בהקפדה בסגנון אירופאי, והוא רוכב על חמור גוטמני...

7 דליה מרקוביץ וקציעה אלון, בצלאל גרסה ב', אליהו אריק בוקבזה, בתוך קטלוג בצלאל גרסה ב', אליהו אריק בוקבזה, בית האמנים, ירושלים, 2006.

6 הצילום החיפוש בטיילת נלקח מארכיון צילום פלסטיני באינטרנט. הצילום משפח הפרדסן, 1939, נלקח מתוך ספרה של ד"ר רונה סלע, צילום בפלסטין/ארץ ישראל בשנות השלושים והארבעים הוצאת מוזיאון הרצליה לאמנות, 2000 (עורך: גיורא רוזן). הצילום קפה בשדרה צולם על-ידי הצלם שמעון קורבמן והוא נלקח מקטלוג הערוכת הצילומים של קורבמן שנערכה במוזיאון ארץ ישראל, בחיה כרמיאל, שמעון קורבמן צלם תל אביב אחר, הוצאת יד בן צבי ומוזיאון ארץ ישראל, 2008 (ראה לעיל).

Eliahou Eric Bokobza	אליהו אריק בוקובזה
b. 1963, Paris (Tunisian Origin) Lives and works in Tel Aviv	נ. 1963, פריז (מוצא טוניסאי) חי ועובד בתל אביב
1984 Graduate of School of Pharmacy, Hebrew University, Jerusalem	1984 בוגר בית הספר לרוקחות, האוניברסיטה העברית ירושלים
1999 Graduate of the Pollack- Kalisher school of art, Tel Aviv	1999 בוגר בית הספר לאמנות ע"ש פולק-קלישר, תל אביב
2004 Award from the Ministry of Education and Culture, Israel	2004 פרס עידוד היצירה של משרד החינוך והתרבות, ישראל
Selected Solo Exhibitions	תערוכות יחיד נבחרות
2000 Plaisir Oriental Nelly Aman Gallery, Tel aviv	2000 פלזיר אורינטאל גלריה נלי אמן, תל אביב
2002 Tzayar-Tayar Nelly Aman Gallery, Tel aviv	2002 צייר צייר גלריה נלי אמן, תל אביב
2003 Zion's-Fiction Nelly Aman Gallery, Tel aviv	2003 Zion's-Fiction גלריה נלי אמן, תל אביב
2006 Flora Nelly Aman Gallery, Tel Aviv	2006 פלורה גלריה נלי אמן, תל אביב
2006 Bezalel - version B The Artists House, Jerusalem	2006 בצלאל גרסה ב' בית האמנים, ירושלים
2008 The Boy Who Drew Cats Nelly Aman Gallery, Tel aviv	2008 הילד שצייר חתולים גלריה נלי אמן, תל אביב
Selected Group Exhibitions	תערוכות קבוצתיות נבחרות
2000 Collection +, The Israel Museum, Jerusalem	2000 אוסף פלוס מוזיאון ישראל, ירושלים
2004 A Point Of View, Tel Aviv Museum Of Art, Tel aviv	2004 נקודת השקפה מוזיאון תל אביב לאמנות, תל אביב
2005 The New Hebrews: A Century of Art in Israel, Martin Gropius Bau Museum, Berlin, Germany	2005 העברים החדשים מוזיאון גרופיוס באו, ברלין
2007 Boys craft, The Haifa Museum of Art, Haifa	2007 מלאכה בניס מוזיאון חיפה לאמנות, חיפה

הפנטזיה של המערב על המזרח, שסומנה על-ידי אדוארד סעיד כחטא הקדמון של האוריינטליזם הקולוניאליסטי, מעוררת את בוקובזה לייצר מניפולציה בזמן ובמרחב ולהסיג את המבט לאחור, עד לאותו רגע שבו הערבי היה שם, במרכז הפריים - שותה קפה בשדרה, ניצב ליד עצי ההדרים שלו, נתון לחסדיו תשוקתיו של החייל הבריטי ומשקיף מגובה השרפרף על בוריס שץ, מייסד "בצלאל", הצועד נמרצות עם ג'לבייה מתנפנפת⁸. כמי שנענה וצעד בעקבות הקריאה 'Come to Palestine', בוקובזה חוזר ומתקבע באובססיויות בצומת הקריטית של גיבוש השפה הבצלאלית מתוך המציאות המזרחית המקומית, וחושף את תמימותה הנואלת - אך גם את תאומיה הבוועטים בבטנה.

8 על בוריס שץ בירושלים: "למראהו היו הערבים קמים משרפרפיהם, מזיזים את הנרגילות, ומפנים לו מעבר ביראת כבוד. ואני הייתי צועד אחריו לבטח בשביל שנתפנה".
מתוך: נחום גוטמן ואהוד בן-עזר, בין חולות וכחול שמים, עמ' 116.

9 הכתובת המופיעה על כרזה בצלאלית שעיצב זאב רבן, מלווה בציור נוף מזרחי, המהווה בסיס לאחד מציוריו של בוקובזה.

The crux of the dialogue between Bokobza and Gutman is bound up with the question of local space and its changing identities. While in his earlier shows Bokobza dealt with the Mizrahi family (his own personal one and its double immigration story from Tunis to Paris and from Paris to Israel),² as well as the Ashkenazi family,³ in *Jaffa* he gazes for the first time at the Arab family, taking on himself, a Mizrahi man, the role of intermediary or middleman between the Westerner who has come from abroad and the local *Levantine*. To do so, he dons the identity of a Jaffa painter, and following the myth of Jaffa Oranges, roams the city's spaces and orchards – a central theme in Gutman's early work. There, in the heart of Jaffa's orchards as seen through Gutman's eyes, Bokobza "plants" those elements originally left out of the frame or relocated into a different space. Bokobza traces onto his canvases – using archival photographs from those years⁴ – the direct, daily contact

² As in his shows at Nelly Aman Gallery, Tel-Aviv: *Plaisir Oriental* (2000), *Artist-Tourist* (2002) and *Flora* (2006).

³ As in his chess installation at Tel-Aviv Museum of Art, *Summit* (2004).

between Jews and Arabs, the presence of Arab orange growers, the existence of Arab women ("Afifa", "Aaliya", "Malika", "Na'ima") who won't portray the ideal of the sensual woman for Western men, as well as the lost oriental dominance which used to characterize the entire space. He wishes to re-embroider a life-reality that, because of Orientalist fantasy on the one hand and the Jewish-Palestinian conflict on the other, has split into different channels, each severed from the other, some of its parts effaced altogether. All of this is seen as a ravishing vision in a "naïve", childlike style with grotesque elements: "Bokobza's works simultaneously present grotesqueness and fiction alongside a grain of truth and political criticism",⁵ wrote Dalia Markovitch and Ktzia Alon. Referencing Gutman and reacting to him, Bokobza proves that a new gaze and the ability of reinterpretation can bring Nahum Gutman's *Eretz Israeli* work into the illuminated realm of contemporary discourse.

⁴ The image of the *Search on the Boardwalk* was taken from an online Palestinian photo archive; *The Orange Grower's Family* (1939) was taken from Rona Sela: *Photography in Palestine in the 1930s-1940s*; *Coffee in the Boulevard*, by Shimon Korbman, was taken from Batia Carmiel: *Korbman - Another Tel Avivian Photographer, 1919-1936*, Yad Ben-Zvi and *Eretz Israel*, 2008, Plate no. 24: *Simon Korbman Smoking Nargila and Drinking Black Coffee in the Jaffa's Boulevard, 1924* (See below).

⁵ Dalia Markovitch and Ktzia Alon: *Bezalel Version B*, Artists house, Jerusalem, 2000.

JAFFA

On the Dialogue between Eliahou Eric Bokobza
and Nahum Gutman

Tali Tamir

As a continuation of his personal dialogue with the art of Old Bezalel (1906-1929) and after having identified himself as a Mizrahi-Bezaleli artist from the days of Boris Schatz (a schoolmate of Mahbub, Seri, Ezra and others),¹ Eliahou Eric Bokobza now holds an intergenerational, super-temporal dialogue – not with that art's anonymous soldiers but rather with one of its leaders, painter and writer Nahum Gutman. Into this encounter, manifest under conditions of young Bokobza's fondness and appreciation of the older Gutman, he again brings his Mizrahi identity, confronting his interlocutor's romantic Orientalism. It is here that they meet: in a gaze over the Orient at a given point in time – the first decades of the 20th century, the beginnings of the Zionist settlement of *Eretz Israel* and the dawn of Bezalel art, more specifically the gaze at Jaffa and at Tel-Aviv being constructed alongside it, at their respective Arab and Jewish residents and the pendulum swing between East and West.

¹ The show **Bezalel Version B** at the Jerusalem Artists' House in summer 2006 comprised original works of six Mizrahi artists that attended Old Bezalel; Bokobza also painted their portraits. The patterns used as backgrounds for the portraits were constructed from a detail of a painting by each of the artists. The last portrait in the show was Bokobza's own, as a Bezalel-Mizrahi artist now linked to this "dynasty". The exhibition was accompanied by a catalogue with an essay by Dalia Markovitch and Ktzia Alon. Besides the paintings, Bokobza also designed a series of Bezalel-like products, which were sold at the gallery's store. Nahum Gutman himself studied at Old Bezalel under Boris Schatz' tutelage, in 1914-1918.

נאעימה, רח' בוסטרוס
Na'ima, Boustrous St.

JAFFA GIRLS

הסדרה Jaffa Girls:
2009, צבע אקרילי, דיו יפניתי,
הדבקה של גובה וסט שמלוח מנייר
על קרטון, 50x70 ס"מ
The series Jaffa Girls:
2009, Acrylic paint, Japanese ink,
collage of paper doll and dresses
on cardboard, 70x50 cm.

יסמין, רח' סלאמה
Yasmin, Salama St.

זינא, רח' נוזחא
Zina, Nouzha St.

עפיפה, רח' 3320
Afifah, 3320 St.

פריחה, רח' איסכאנדאר-עוואד
Fariha, Iskandar'Awad St.

בעמוד הקודם: אלהמברה, 100x70 ס"מ
Next page: Alhambra, 70x50 cm.

JAFFA

Eliashou Eric Bokobza

Nahum Gutman Museum of Art
Neve Tzedek, Tel Aviv
January – March 2010
Opening: 14.1.2010

General Director
Ronnie Dissetshik

Chief Curator
Tali Tamir

Administration
Mery Weinfeld

Catalogue

Editor
Tali Tamir

Design and Production
Noa Shwartz | Koby Barchad

English Translation
Ishay Mishory

Photographs
Ran Erde

Scans
Alexscan

Plates, printing and Binding:
A.R. Printing Ltd., Tel Aviv

© 2010, All Rights Reserved
The Nahum Gutman Museum of Art

All sizes given in centimeters,
height x width

On the Cover:
Fariha, Iskandar'Awad St.
From: Jaffa Girls, 2009

אליהו אריק בוקובזה

מוזיאון נחום גוטמן לאמנות
נווה צדק, תל אביב
ינואר – מרץ 2010
פתיחה: 14.1.2010

מנכ"ל המוזיאון
רוני דיסנצ'יק

אוצרת ראשית
טלי תמיר

מזכירות ואדמיניסטרציה
מרי וינפלד

קטלוג

עורכת
טלי תמיר

עיצוב והפקה
נועה שורץ | קובי ברחד

תרגום
ישי מישורי

צילומים
רן ארדה

סריקות
אלכסקאן

קדם-דפוס והדפסה
ע.ר. הדפסות בע"מ, ת"א

© כל הזכויות שמורות, 2010
מוזיאון נחום גוטמן לאמנות

כל המידות בסנטימטרים
אורך x רוחב

על הכריכה:
פריחה, רח' איסכאנדאר-עוואד, יפו
מתוך הסדרה: Jaffa Girls, 2009

GUTMAN
מוזיאון
נחום גוטמן
MUSEUM

מאליקה, רח' ג'אמאל פאשה
Malika, Jamal Pacha St.

Fariha Iskandar, Awad s/ Jafra